

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/60/2023
Identifikačné číslo spisu:	7522010015
Dátum vydania rozhodnutia:	06.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7522010015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného JUDr. I. M., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2023, o dovolaní obvineného JUDr. I. M. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. februára 2023, sp. zn. 4To/72/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného JUDr. I. M. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie (od 1. júna 2023 Mestského súdu Košice, pozn., ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 12. mája 2022, sp. zn. 2T/4/2022, bol obvinený JUDr. I. M. uznaný za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 23. augusta 2020 o 14:05 hod. po ceste z obce Cemjata do mesta Prešov, mestská časť Vydumanec, viedol osobné motorové vozidlo zn. Peugeot 3008, ev. č. Z., pričom bol v tom čase pred mestskou časťou Vydumanec zastavený policajnou hliadkou OO PZ Prešov - Sever a pri následnej kontrole, pri ktorej bol v čase o 14:11 hod. podrobený aj dychovej skúške na zistenie prítomnosti alkoholu, bolo zistené, že vozidlo viedol pod vplyvom alkoholu (1,03 mg/l etanolu vo vydychovanom vzduchu).

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 56 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 800 eur a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil mu tiež náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 24 mesiacov.

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozhodujúc o odvolaní obvineného

JUDr. I. M. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 8. februára 2023, sp. zn. 4To/72/2022, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený JUDr. I. M. dovolanie prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu JUDr. Pavla Gombosa, písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 18. júla 2023, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. e) a písm. g) Trestného poriadku, lebo v dotknutom konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, vo veci konal a rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania a dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Nezákonnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa spočívala najmä v tom, že celé im predchádzajúce prípravné konanie vykonal vylúčený orgán a všetky jeho úkony sú preto neplatné. Prípravné konanie ako zákonný predpoklad pre podanie obžaloby bolo vykonané v rozpore so zákonom, na základe čoho bolo celým ďalej realizovaným súdnym konaním zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Vylúčeným orgánom bol poverený príslušník Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Okresného dopravného inšpektorátu Prešov vykonávajúci úkony prípravného konania, z dôvodu existencie objektívnej pochybnosti o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k osobe obvineného. Poverený príslušník polície realizoval úkony prípravného konania aj po tom, čo ignoroval obvineným podanú námietku zaujatosti voči jeho osobe, a bez zákona zodpovedajúcemu vybaveniu námietky vo veci ďalej konal.

Obvinený podal námietku zaujatosti proti poverenému príslušníkovi polície, ktorú riadne odôvodnil. Ohľadom tejto námietky bol jediným dokumentom v spise iba právne irelevantný úradný záznam povereného príslušníka polície, kde sám konštatoval existenciu podanej námietky zaujatosti voči jeho osobe, ale okrem deklarovania subjektívnej nezaujatosti neuviedol ako dotknutú námietku vybavil. Obsah úradného záznamu nebol v rozpore s ustanovením § 32 ods. 3 Trestného poriadku nikomu doručený. Neoznámil obvinenému ani ako sa s námietkou vysporiadal. Poverený príslušník vo veci vykonal ďalšie úkony, vrátane záverečného preštudovania vyšetrovacieho spisu a bez odôvodnenia zamietol návrh obvineného na doplnenie dokazovania. Záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu, zamietnutie dôkazných návrhov, ani predloženie návrhu na podanie obžaloby alebo na iné rozhodnutie nebolo možné považovať za neodkladný či neopakovateľný úkon. Obvinený poukázal na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej rozhodnutiu vo veci samej musí predchádzať definitívne vyriešenie otázky vylúčenia namietaného súdu. Podľa názoru obvineného tak trpel úkon záverečného preštudovania vyšetrovacieho spisu podľa § 208 Trestného poriadku neplatnosťou podľa § 31 ods. 5 Trestného poriadku. Prípravné konanie nebolo vykonané v súlade so zákonom, následkom čoho trpela nezákonnosťou aj obžaloba prokurátora, a celé nasledujúce konanie pred súdom prvého aj druhého stupňa. Uvedené procesné pochybenie orgánov prípravného konania predstavovalo dôvod pre odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi.

Dôvodom pre vylúčenie povereného príslušníka polície bola existencia obavy a pochybnosti o objektívnej nezaujatosti pre jeho pomer k osobe obvineného. Obvinený od roku 2015 do 6. októbra 2020 ako prokurátor trestného oddelenia Krajskej prokuratúry Prešov uplatňoval oprávnenia a povinnosti nadriadeného prokurátora voči okresnému prokurátorovi a prokurátorom Okresnej prokuratúry Prešov okrem iného aj na úseku trestnej činnosti v doprave. Zhruba 20 rokov pôsobil ako prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov v trestnej oblasti s priamym dosahom vo vzťahu k orgánom činným v trestnom konaní v tomto obvode, teda i k jednotlivým organizačným zložkám policajného zboru. V čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia nepretržite a ako jediný takto pracovne poverený prokurátor krajskej prokuratúry pôsobil ako tzv. zónalista pre Okresnú prokuratúru Prešov, t. j. ako jej nadriadený prokurátor v trestnej oblasti. Na základe uvedeného pracovného zaradenia obvinený realizoval veľké množstvo úkonov prokurátora s pozitívnymi, ale i negatívnymi závermi, záväznými pokynmi a rozhodnutiami voči všetkým orgánom činným v trestnom konaní v územnom obvode okresu Prešov. Takmer šesť ročná nepretržitá činnosť obvineného vyplývajúca z jeho funkčného zaradenia priamym a relevantným spôsobom ovplyvňovala v trestnej oblasti aj prácu poverených príslušníkov policajného zboru, najmä vydávaním obrovského množstva záväzných pokynov prokurátora. Relevantné

bolo i rozhodovanie obvineného, ako prokurátora druhého stupňa o sťažnostiach voči uzneseniam policajtov vydaných na základe pokynu, či súhlasu prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov. Obvinený každoročne vykonával množstvo previerok zameraných na činnosť orgánov činných v trestnom konaní v územnej pôsobnosti Okresnej prokuratúry Prešov. Dlhoročná činnosť obvineného smerovala aj priamo k povereným príslušníkom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov, a logicky bola vnímaná aj negatívne. Najmä v prípade subjektívneho nesúhlasu osoby ako orgánu, ku konaniu či rozhodovaniu ktorého sa negatívne zistenia a rozhodovania vzťahovali.

Obvinený vo svojom dovolaní tiež poukázal na tzv. teóriu zdania. Písomným podaním z 22. marca 2021 obvinený podal návrh na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému orgánu podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku (per analogiam), práve s poukazom na existenciu objektívnej pochybnosti o nezaujatosti poverených príslušníkov Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov. O tomto návrhu bolo síce formálne rozhodnuté, ale materiálne sa otázkou objektívnej nezaujatosti ani uplatnenými námietkami rozhodujúci orgán vôbec nezaoberal a ignoroval ich, a len paušálne skonštatoval, že obvinený v podaní neuviedol žiadny relevantný a konkrétny dôvod predpokladaný § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Uviedol, že takéto rozhodnutie bolo vzhľadom k absencii náležitého odôvodnenia arbitrárne, nepreskúmateľné a nezákonné. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 38/09, podľa ktorého nestačí len konštatovanie neexistencie dôvodu pre nezaujatosť, ale toto konštatovanie je potrebné odôvodniť. Tiež poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndt 25/2021, kde bolo konštatované, že práve dlhoročné pôsobenie obžalovaného ako prokurátora trestného úseku Krajskej prokuratúry Prešov z objektívneho hľadiska vyvolávalo odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti sudcov Krajského súdu Prešov, z dôvodu užšieho a dlhodobejšieho profesionálneho kontaktu. Vzťah policajta a jemu v trestnom konaní nadriadeného prokurátora bol nepomerne intenzívnejší, založený na dvojínštiančnosti v prípravnom konaní s kontrolnou, pokynovou či zrušujúcou právomocou prokurátora voči policajtovi, ako vzťah prokurátora a sudcu. Ak najvyšší súd i krajský súd dospeli k záveru, že z dôvodu dlhodobého postavenia obžalovaného ako prokurátora trestného úseku Krajskej prokuratúry Prešov existovala pochybnosť o objektívnej nezaujatosti sudcov Okresného súdu Prešov i Krajského súdu Prešov, tak z uvedených dôvodov bola omnoho podstatnejšia a oprávnená pochybnosť o objektívnej nezaujatosti i vo vzťahu k povereným príslušníkom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov. Navyše bez zákonom požadovaného súhlasu prokurátora so zadržaním v situácii neumožňujúcej vykonať zadržanie aj bez takého súhlasu. Opakujúce sa nezákonné postupy poverených príslušníkov polície výlučne v neprospech obvineného boli takej kvality a kvantity, že tvorili podklad pre dôvodnú obavu obvineného o ich nezaujatom a nestrannom postupe.

Obvinený uviedol, že napadol rozsudok prvostupňového súdu z dôvodu, že súd sa nevysporiadal s namietanou procesnou nezákonnosťou prípravného konania. V priebehu verejného zasadnutia o odvolaní obžalovaného sa krajský súd rovnako nezaoberal hlavnými námietkami uplatnenými v odvolaní spočívajúcimi v popretí procesnej použiteľnosti úkonov prípravného konania. Vo vzťahu k namietanej zaujatosti poverených príslušníkov policajného zboru sa uznesenie krajského súdu obmedzilo len na konštatovanie, že obžalovaný neuviedol ani jeden konkrétny dôvod, ktorý by vzbudzoval akúkoľvek pochybnosť o ich zaujatosti. Zaoberal sa len príslušníkmi polície realizujúcimi dychové skúšky. Títo príslušníci však boli pracovne zaradení v odlišnej organizačnej zložke polície, a ich zaujatosť nebola nikdy obvineným namietaná.

Na základe uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu Košice zo dňa 8. februára 2023, sp. zn. 4To72/2022 a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon. Konkrétne v ustanovení § 319 Trestného poriadku, § 2 ods. 1, ods. 21 Trestného poriadku, § 31 ods. 1, ods. 5 Trestného poriadku, § 32 ods. 3 Trestného poriadku a to v neprospech obvineného. Tiež navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu Košice a rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 15. februára 2022, sp. zn. 2T/4/2022 v celom rozsahu, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Košice - okolie, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno (ďalej len „prokurátor“) písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 23. augusta 2023, v ktorom uviedol, že dovolanie je potrebné odmietnuť, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

K jednotlivým dovolacím námietkam obvineného prokurátor uviedol, že tieto boli predmetom jeho obhajoby už v prípravnom konaní, ale aj v prvostupňovom a odvolacom konaní. V jednotlivých štádiách trestného konania im bola vecne príslušnými subjektmi trestného konania venovaná potrebná pozornosť. Prokurátor v prípravnom konaní a následne prvostupňový súd a krajský súd sa vysporiadali aj s námietkou obvineného, týkajúcou sa zaujatosti príslušníkov polície. Obvinený v tomto smere neuviedol ani jeden konkrétny a relevantný dôvod, ktorý by vzbudzoval akúkoľvek pochybnosť o zaujatosti policajtov. Z dokazovania vyplynulo, že svedkovia - príslušníci polície realizujúci dychové skúšky obvineného nikdy predtým nestretli, nepoznali ho, a pri realizovaní úkonov neboli ničím a nikým ovplyvnení. Poukázal na uznesenie vydané Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Prešove z 27. apríla 2021 pod sp. zn. KRPZ-PO-KDI-209-002/2021, z ktorého vyplynulo, že vznesená námietka voči všetkým policajtom určitého útvaru bez bližšej konkretizácie dôvodu, z ktorých sa zaujatosť vyvodzuje bola považovaná za návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku. O vznesenej námietke bolo teda právoplatne rozhodnuté. Rozsudok prvostupňového súdu v spojení s uznesením krajského súdu sú zákonné a to jednak v otázke viny, ako aj uloženého trestu. Preto navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najskôr v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené, a že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie; nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je

potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Treba zdôrazniť, že trestné konanie treba posudzovať vždy komplexne ako jeden celok, a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivé extrahované úkony, resp. postupy, a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa, ani z uznesenia odvolacieho súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu celého trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa pojednávaní súdu prvého a druhého stupňa, a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom svoje práva v priebehu konania aj aktívne využíval.

Vo vzťahu k uvedeným konkrétnym skutočnostiam najvyšší súd v súlade so svojou judikatúrou (R 7/2011, R 116/2014) vo všeobecnosti uvádza, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím buď tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Tak ako nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo, nemožno za porušenie práva na obhajobu v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu považovať ani obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižšej inštancie o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pokiaľ teda obvinený namietal, že krajský súd sa nedostatočne zaoberal jeho námietkami o nezákonnosti dôkazov prípravného konania, uvedené nemôže byť postačujúce na naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Najmä ak z rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že na tieto námietky obvineného argumentačne dostatočne reagoval. Na naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nepostačuje len samotný ničím nepodložený vnútorný pocit obvineného o nedostatočnosti použitých argumentov zo strany súdov, či jeho nespokojnosť s výsledkami vykonaného dokazovania, resp. celého trestného konania.

Krajský súd vo svojom uznesení k uvedenému podrobne uviedol, že: „V posudzovanej veci pred súdom prvého stupňa bolo vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa kritériá pre jeho označenie za arbitrárne, či podobne nedostatočne odôvodnené, keďže obsahuje výstižné hodnotenie všetkých podstatných skutočností potrebných pre rozhodnutie o vine a treste. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie logicky i vecne presvedčivým spôsobom zdôvodnil. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 59/04). Rozhodujúc o výroku o vine okresný súd správne poukázal na tú skutočnosť, že svedkovia ppráp. A. Š., npor. Mgr. A. I. zhodne potvrdili, že obžalovaný vozidlo viedol trhaným spôsobom, zo strany na stranu a cez plnú čiaru zachádzal do protismeru, čím jednoznačne mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí, prípadne spôsobiť škodu, preto bol v súlade so zákonom zastavený policajnou hliadkou. Ďalšie procesné úkony boli príslušníkmi realizované štandardným spôsobom a následne zistená skutočnosť po vykonaní dychových skúšok, že obžalovaný je prokurátor, nijako prácu príslušníkov polície neovplyvnila. Napokon, obžalovaný JUDr. I. M. v prípravnom konaní priznal a oľutoval, že viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu,

na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že sa necíti byť vinný. Z vykonaných dôkazov však jednoznačne vyplýva, že namerané hodnoty alkoholu v dychu u obžalovaného prevyšovali dvojnásobne jedno promile. Vo vzťahu k výsledkom dychových skúšok je potrebné uviesť, že obsah alkoholu vo vydychovanom vzduchu sa vyjadruje v jednotkách mg/l. Z medicínskeho hľadiska, ktoré je akceptované aj trestnoprávnou praxou, schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo je nepriaznivo ovplyvnená, ak hladina alkoholu v jeho krvi dosiahne 0,4762 mg/l etanolu, čo je hladina alkoholu v krvi 1,00 g/kg, teda jedno promile. Podľa lekárskej vedy žiadne - teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla - nie je schopný pri tejto hladine alkoholu v krvi bezpečne viesť vozidlo. Správnosť výsledkov merania musí byť v závislosti od zistenej koncentrácie alkoholu overená prinajmenšom opakovaným meraním, a to určenom časovom intervale, prípadne ďalšími dôkazmi preukazujúcimi, že meranie bolo vykonané v súlade s výrobcom dychového analyzátoru stanoveným, resp. odporúčaným postupom, dodržanie ktorého eliminuje nežiaduci účinok ovplyvňujúcich faktorov a iných rušivých vplyvov. Vzhľadom k tomu, že koncentrácia alkoholu v dychu obžalovaného bola pri všetkých troch dychových skúškach dvojnásobná, a to aj po zohľadnení miery nepresnosti meradla, je nesporné, že obžalovaný viedol pod vplyvom alkoholu motorové vozidlo, pričom opakovane namerané hodnoty výrazne prevyšovali hraničnú hodnotu 0,4762 mg/l alkoholu v dychu. Okresný súd na základe v spise sa nachádzajúcich dôkazov nemal pochybnosti o tom, že meranie alkoholu v dychu obžalovaného bolo vykonané certifikovaným meradlom v súlade s návodom na obsluhu a zákonným spôsobom a jeho výsledok je nespochybniteľný, a že vina obžalovaného JUDr. I. M. bola jednoznačne preukázaná. Zároveň sa okresný súd dostatočne vysporiadal aj s námietkou obžalovaného týkajúcou sa zaujatosti policajtov Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov...“

V podanom dovolaní obvineného ide teda aj o námietky skutkového charakteru, ktoré sú navyše nepodraditeľné nielen pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani pod akýkoľvek iný pre obvineného dostupný dôvod dovolania, nakoľko obsahovo smerujú konkrétne voči charakteru a rozsahu vykonaného dokazovania, ktoré obvinený hodnotí podľa svojich obhajobných predstáv. Obvinený porušenie práva na obhajobu vidí v rozhodnutí krajského súdu, ktoré považuje za nedostatočne odôvodnené s tým, že krajský súd si osvojil skutkové zistenia súdu prvého stupňa a neakceptoval odvolacie námietky obvineného. Nevyslovil ani právny názor dávajúci odpovede na námietky smerujúce k zaujatosti policajného orgánu, nevysporiadal sa s procesnými a skutkovými chybami z prípravného konania. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu je však zrejmé jeho dostatočné argumentačné vyrovnanie sa s odvolacími námietkami obvineného. Ani jedna z týchto námietok obvineného vzhľadom k uvedenému nenapĺňa rámec dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa § 31 ods. 5 veta prvá Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti, ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 sa nekoná.

Pojem bez meškania vyjadruje zákonnú požiadavku urobiť úkon hneď, bez otáľania, odkladania t. j. hneď potom, ako sa procesná strana o relevantnej namietanej skutočnosti dozvedela a mala reálnu možnosť ju uplatniť. Právny dôsledok neuplatnenia námietky zaujatosti procesnou stranou bez meškania vyplýva z ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku, ktoré je kogentnou normou, t. j. že sa o bezodkladne nevznesenej námietke zaujatosti nekoná, a teda ani nerozhoduje.

Obvinený podal námietku zaujatosti 24. marca 2021 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Okresnom dopravnom inšpektoráte v Prešove, kde namietol celý tento policajný orgán pre skutočnosti spočívajúce v tom, že je dlhoročný prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov, a s príslušníkmi policajného orgánu prichádzal do styku pracovne. Dôvody zaujatosti podrobne vysvetlil a videl práve v tom, že ho pracovníci tohto orgánu vnímali ako prokurátora, ktorý výkonom svojich oprávnení zasahuje do ich

činnosti v trestných konaniach, čo podľa neho vyvoláva dôvodné pochybnosti o objektívnej nezaujatosti príslušníkov tohto oddelenia polície.

Na tomto mieste sa žiada zdôrazniť, že zo spisového materiálu vyplynulo, že obvinený bol zadržaný bezprostredne po spáchaní skutku 23. augusta 2020 (č. l. 18 - 19). Uznesenie o vznesení obvinenia vydané príslušníkom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov mu bolo doručené toho istého dňa po jeho zadržení. Od uvedenej doby mal vedomosť, ktorý orgán rieši jeho trestnú vec, pričom aj v tom čase vykonával funkciu prokurátora v obvode prešovského kraja.

Námietka zaujatosti podaná obvineným 24. marca 2021 (po 7 mesiacoch) teda nebola vznesená bezodkladne, a ako o takej nemal policajný orgán vôbec konať, ani o nej rozhodovať v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku. Uznesenie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove z 27. apríla 2021 sp. zn. KRPZ-PO-KDI-209-002/2021, ktorým rozhodol o neodňatí trestnej veci z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov Okresného dopravného inšpektorátu bolo nadbytočné. Zároveň je potrebné uviesť, že bolo aj arbitrárne prinajmenšom v tom, že obsahovalo nepravdivé konštatovanie, že obvinený relevantne neodôvodnil námietku zaujatosti, hoci jeho rozsiahle odôvodnenie sa nachádza na č. l. 90 - 91. Toto formálne pochybenie, ktoré uniklo pozornosti prokurátora aj krajského súdu, nemalo však žiaden vplyv na trestnú vec obvineného, resp. na porušenie akýchkoľvek jeho práv.

Napriek oneskorenie podanej námietke zaujatosti, o ktorej nemal policajný orgán vôbec rozhodovať, považuje najvyšší súd za potrebné zdôrazniť, že v prípravnom konaní rozhodoval nezaújatý policajný orgán a to z týchto dôvodov. Prípravné konanie riadi prokurátor, ktorý usmerňuje vyšetrovanie realizáciou všetkých vyššie uvedených kompetencií. Vec bola odňatá ihneď na začiatku vyšetrovania 30. augusta 2020 rozhodnutím Generálneho prokurátora Slovenskej republiky sp. zn. IV/1Gpt 874/20/1000 Okresnej aj Krajskej prokuratúry Prešov. Príslušnou prokuratúrou na prejednanie veci bola určená Krajská prokuratúra Banská Bystrica a ňou určená okresná prokuratúra (č. l. 44 - 46). Krajský prokurátor v Banskej Bystrici určil 10. septembra 2020 ako príslušnú vo veci Okresnú prokuratúru Brezno (č. l. 47). Z uvedeného teda vyplynulo, že všetky úkony prípravného konania boli riadené a dozorované prokuratúrou úplne mimo zóny vtedajšieho pôsobenia obvineného.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd tiež považuje za potrebné navyše doplniť, že objektívnym dôkazom pri trestnej činnosti kladenej za vinu obvinenému bolo, že viedol ako vodič motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Skutkový dej prebehol tak, že obvinený riadil vozidlo v cestnej premávke nesprávnym spôsobom, z ktorého dôvodu bol zastavený hliadkou dopravnej polície, a následne bol podrobený dychovej skúške na alkohol v dychu. Táto bola pozitívna s výsledkom 1,03 mg/l etanolu v dychu. Predmetom dokazovania trestnej činnosti pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona je teda vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, alebo inej návykovej látky. V konkrétnom prípade obvineného išlo o skúšku na alkohol v dychu, ktorú vykonala hliadka dopravnej polície Obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov Sever v zložení Mgr. A. I. a A. Š. (č. l. 25) 23. augusta 2020. Voči členom tejto hliadky obvinený vôbec nič nenamietal napriek tomu, že mal vedomosť o tom kde sú príslušníci polície, ktorí ho zastavujú pri cestnej kontrole služobne zaradení. Skúška na alkohol v dychu obvineného bola vykonaná riadne vyhláškou č. 161/2019 Z. z. schváleným kalibrovaným meradlom - analyzátorom dychu AlcoQuant 6020 plus výrobného čísla W. s platnosťou overenia do 8. decembra 2020 (č. l. 28). Uvedené dôkazy by však boli zistené akoukoľvek hliadkou polície, navyše išlo o prvotné a bezprostredné úkony na mieste činu, ktoré nie je možné opakovať, reparať, či vykonať znova.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku možno úspešne namietat len v tých prípadoch, ak vo vzťahu k orgánu činnému v trestnom konaní existovali dôvody v zmysle § 31 Trestného poriadku, a napriek tomu nebolo rozhodnuté o jeho vylúčení v zmysle § 31 Trestného poriadku. V predmetnej veci možno konštatovať, že jednak námietka zaujatosti obvineným nebola podaná bezodkladne, a teda nemalo byť o nej vôbec rozhodované. Zároveň však ani nebol zistený zákonný dôvod na vylúčenie policajného orgánu z uvedenej veci, keďže najdôležitejšie - prvotné úkony

trestného konania realizovali príslušníci obvodného oddelenia, ktorých obvinený nenamietal. Tu je potrebné zdôrazniť, že podľa najvyššieho súdu nemôže byť vo veci vylúčený orgán, ktorý vykonal neodkladné a neopakovateľné úkony, ak tieto boli vykonané zákonným spôsobom. Následné vyšetrowanie trestného činu vykonávané príslušníkom polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Okresného dopravného inšpektorátu Prešov bolo dozorované a kontrolované konkrétnym prokurátorom, ktorý bol určený mimo zóny pôsobnosti obvineného. Toto vyšetrowanie však spočívalo iba v jedinom úkone, a to v určení termínu preštudovania vyšetrovacieho spisu, a v rámci tohto úkonu boli zamietnuté návrhy obvineného na doplnenie dokazovania.

Rozsah dokazovania na hlavnom pojednávaní je vymedzený ustanovením § 119 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva spravodlivosť konania pred súdom v sebe zahŕňa predovšetkým rovnosť zbraní, tzn. princíp, že každá strana v trestnom konaní musí mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy, t. j. žiadna z nich nesmie mať oproti druhej strane podstatnú výhodu v procese priebehu dokazovania. Od momentu podania obžaloby súd samostatne posudzuje všetky otázky súvisiace s predmetom a rozsahom dokazovania a s trestným konaním. Vedúca a rozhodujúca úloha (v tomto štádiu) teda patrí súdu, ktorý však musí dbať na zachovanie charakteru kontradiktórneho konania.

Dokazovanie v uvedenej trestnej veci obvineného prebiehalo na nestrannom a nezávislom súde mimo obvodu, kde pôsobil obvinený a to na základe obžaloby, podanej taktiež prokurátorom pôsobiacim úplne mimo obvod pôsobenia obvineného. Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku vzhľadom na vyššie uvedené preto nebol naplnený.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže teda najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania. Ako už najvyšší súd skonštatoval vyššie, dovolanie nemôže

nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu, aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolanie aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov.

Okresný súd vo svojom rozsudku k vykonanému dokazovaniu, ktoré obvinený navrhol doplniť o znalecký posudok na obsah alkoholu správne uviedol, že: „Obžalovaný namietal v prípravnom konaní výsledky dychových skúšok, avšak analyzátory dychu podliehajú povinnej metrologickej kontrole, ktorej podrobnosti sú upravené vyhláškami Úradu pre metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky s prílohami, ktoré určujú a špecifikujú aj požiadavky kladené na merací prístroj, aby mohol byť použitý na dokazovanie ako určené meradlo podľa § 8 Zákona o metrológii. Súčasťou je aj stanovenie hodnoty najväčších dovolených chýb pri technických skúškach. Konkrétny analyzátor dychu používaný v deň skutku spĺňal všetky potrebné podmienky.“

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojínštánčnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. S podstatnými a pre vec rozhodujúcimi skutočnosťami sa riadne vysporiadal už súd prvého stupňa a pokiaľ nechal otvorenú nejakú spornú otázku, táto bola vyriešená na odvolacom súde. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok okresného súdu a jeho odôvodnenie zodpovedá kritériám upraveným v § 168, resp. § 176 ods. 2 Trestného poriadku, uvedené sa týka aj uznesenia krajského súdu. Napokon sa žiada uviesť, že skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. júna 2006, sp. zn. I. ÚS 188/06)

Z tohto dôvodu možno konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol. Ak obvinený vo vzťahu k uvedenému dovolaciemu dôvodu namieta nezákonnosť jeho zadržania, či ignorovanie jeho návrhu na doplnenie dokazovania znaleckým skúmaním tieto nenapĺňajú uvedený dôvod dovolania. Tak policajt v prípravnom konaní (č. l. 117), ktorý odmietol návrhy na doplnenie dokazovania, ako aj súdy oboch stupňov sa s návrhmi obvineného riadne zaoberali. Okresný súd k tomuto uviedol, že: „Obžalovaný sa nestotožnil s výsledkami troch dychových skúšok a navrhoval v prípravnom konaní znalecké dokazovanie, ktoré však bolo zamietnuté z dôvodu, že u obžalovaného sa nejednalo o hraničné, resp. sporné hodnoty alkoholu v dychu, ale zistená koncentrácia alkoholu v dychu prevyšovala hraničnú hodnotu až o 97,50105 %. Súd na základe v spise sa nachádzajúcich dôkazov nemal pochybnosti o tom, že meranie alkoholu v dychu obžalovaného bolo vykonané certifikovaným meradlom v súlade s návodom na obsluhu a zákonným spôsobom a jeho výsledok je nespochybniteľný, a že vina obžalovaného JUDr. M. bola jednoznačne preukázaná. Obhajca obžalovaného navrhoval vypočítť na hlavnom pojednávaní povereného príslušníka Policajného zboru npor. P. D., ktorý vykonával vyšetrovanie a tiež npor. Z. D. - službukonajúceho policajta v čase spáchania skutku a npor. Mgr. Z. D., ktorý vykonával službu počas obmedzenia osobnej slobody obžalovaného nakoľko má za to, že následný postup orgánov činných v trestnom konaní v prípade obžalovaného nebol objektívny. Súd vykonanie takéhoto dôkazu odmietol, nakoľko ich vypočítanie nemá absolútne nijaký vplyv na skutkové zistenia, ktoré sú nesporné. Obhajoba tiež poukazovala na fakt, že obžalovaný vykonáva funkciu krajského prokurátora, čo môže vyvolávať pochybnosti o nezáujatosti príslušníkov Policajného zboru po vykonaní prvotných úkonov. Súd opäť poukazuje na jednoznačné skutkové zistenia a to nespochybniteľný výsledok troch dychových skúšok, ktorý vykazuje dvojnásobok alkoholu v dychu u obžalovaného ako je prípustná norma.“ Z uvedeného je zrejmé, že obvinený dostal odpovede na svoje námietky v dostatočnom rozsahu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g) Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie obvineného JUDr. I. M. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.